

Wprowadzenie

Materiały, które zamieszczamy w dziale *Dokumenty*, dotyczą zjawiska/faktu bodaj najważniejszego dla badań nad problematyką karpackorusińską, jakim jest wyjątkowa w swym charakterze i funkcji kolekcja Carpatho-Ruthenica Pawła Roberta Magocsi'ego. W prezentowanych tutaj tekstach, zawierających też dokumentację ilustracyjną, przedstawione zostały informacje wyjaśniające, dlaczego mamy w tym przypadku do czynienia z wyjątkowym, tak istotnym dla rusynoznawstwa fenomenem. Wszystkie teksty powstały w związku z celebracją aktu przekazania kolekcji przez jej twórcę, profesora Magocsi'ego, pod kuratelę i zabezpieczenie Biblioteki Ksiąg Rzadkich Thomasa Fishera, jednej z bibliotek Uniwersytetu w Toronto.

Uroczystość odbyła się 4 kwietnia 2023 r. W ramach tego wydarzenia przygotowano wystawę wybranych najcenniejszych pozycji-eksponatów z kolekcji, która była gromadzona przez zapalonego bibliofila przez prawie 60 lat i jest kontynuowana, ponieważ profesor otrzymał dożywotnią funkcję jej kuratora. Pozostaje ona, jak i dotychczas, w pomieszczeniach uniwersyteckich, gdzie profesor jako kierownik Katedry Ukrainoznawstwa stworzył jedyne na świecie miejsce z taką ilością materiałów rusynoznawczych, do którego przez wiele lat przyjeżdżali badacze z całego świata i mogli tu odkrywać Ruś Karpacką we wszystkich jej przejawach dyskursywnej obecności na stronach książek, czasopism, albumów, broszur, map itp. To tę kolekcję uznać trzeba za początek i źródło dokumentacyjne wielu prac, które stanowią fundamentalne pozycje w rozwoju studiów karpackorusińskich, w tym łemkoznawczych. Dlatego *Dokumenty* w obecnym numerze „Rocznika Ruskiej Bursy”, który

jest poświęcony stanowi łemkoznawstwa/rusynoznawstwa w XXI w., opisują właśnie zabezpieczenie trwałości i dostępności kolekcji Carpatho-Ruthenica Pawła Roberta Magocsi'ego dla aktualnych i przyszłych pokoleń badaczy historii i kultury Rusi Karpackiej i Rusinów Karpackich.

Angielska wersja tekstu Edwarda Kasinca została opublikowana jako *Wstęp* (Introduction) do katalogu wystawy *Paul Robert Magocsi Carpatho-Ruthenica Collection* (Kasinec 2023). Tekst Kseni Kiebuszinskiej był opublikowany po angielsku w czasopiśmie „The Halcyon” (Kiebuszinska 2023). Tekst Nicka Kupensky'ego został wygłoszony jako wykład główny na uroczystym otwarciu wystawy, a w *Dokumentach* pojawia się jako pierwodruk, dlatego publikujemy go w anglojęzycznym oryginale i w przekładzie na język łemkowski. Wszystkie trzy teksty dokumentują zarówno wyjątkową wartość biblioteki Pawła Roberta Magocsi'ego, jak i moment, gdy została ona przekazana w celu instytucjonalnego, trwałego zabezpieczenia dla przyszłych pokoleń badaczy problematyki karpackorusińskiej.

Bibliografia

- Kasinec, Edward. 2023. „Introduction”. W: *Paul Robert Magocsi Carpatho-Ruthenica Collection. An Exhibition Catalog*. Red. Natalia Barykina, Allison Graham, Ksenya Kiebuszinska, v-viii. Toronto: University of Toronto Press.
- Kiebuszinska, Ksenya. 2023. „The Paul Robert Magocsi Carpatho-Ruthenica Collection”. *The Halcyon*, nr 72: 15–17.

Helena Duć-Fajfer